

CLEMENTINA ARDERIU

l'esperança
encara

pròleg
de Joaquim Molas

EX-LIBRIS BIBLIOTECA DE CATALUNYA

Clementina Ardon
ANTOLOGIA CATALANA
L'ESPRESSO ENCA
dirigida per Joaquim Molas
Vol. 55

Antologia de la cultura catalana en tots els temps
per dirigir el lector no especialment expert a
els autors i a les obres que representen l'essència
de la cultura catalana i que són importants per
la història i la literatura de Catalunya. El lector
pot veure l'evolució de la cultura catalana
en tots els temps i en tots els àmbits.

ANTOLOGIA CATALANA

dirigida per Joaquim Molas

Antologia de la cultura catalana de tots els temps, que, dirigida al lector no especialitzat, ofereix alhora als estudiosos textos rigorosos i manejables. Hi són inclosos, a més dels textos literaris importants, textos dels historiadors i economistes, dels polítics i pensadors més significatius dels Països Catalans. El conjunt dels volums d'aquesta antologia ha de constituir una vasta síntesi textual i crítica de la cultura catalana.

Clementina Arderiu

L'ESPERANÇA, ENCARA

Pròleg de Joaquim Molas

edicions 62, barcelona

Clementina Arderiu

ANALATAS AIBOLINA
L'ESPERANCA ENCA

Pròleg de Joaquim Molas

Pròleg de Joaquim Molas
Aquesta obra és una recopilació de
poemes i cançons que he escrit al llarg
de la meua vida. Els he escrit en
diferents moments de la meua vida,
en diferents llocs, en diferents
circumstàncies. Els he escrit en
la meua llengua, en la meua
manera, amb la meua sensibilitat.
Els he escrit amb el cor i amb
la ploma. Els he escrit amb el
desig de compartir-los amb
els altres.

Primera edició: abril de 1969.

© Clementina Arderiu, Barcelona, 1968.

Propietat d'aquesta edició (incloent-hi el pròleg i les
taules) d'Edicions 62 s/a., Casanova 71, Barcelona-11.

Imprès a Flamma, Pallars 164, Barcelona.

Dip. legal: B. 13.774-1969.

Clementina Arderiu ha estat, és, una escriptora que ha viscut amb intensitat la seva aventura de dona i que ha sentit, anava a dir que maragallianament, com aquesta aventura se li organitzava en un cant que, amb més instint que rigor de consciència, intentava de traduir en termes lingüístics. «La meva vida de dona com les altres, com tantes altres», escriví el 1936, «ha cantat profundament, contínuament, i jo ara i adés he posat paraules a un fragment de la melodia que m'omplia». De vegades, la mateixa força dels fets se l'enduia i la música del cant es fonia a poc a poc fins a desaparèixer de tot. D'altres vegades, assolía de dominar-la i, aleshores, donava forma a un fragment del cant. «No goso dir que hagi estat als fragments més intensos», confessa; «el que sé, és que si la meva part de paraules no iguala ben bé al cant que m'era donat, les he volgudes i les he cercades, amb tot, clares, justes i de tothom». Així, hi ha un abisme, tal vegada més romàntic que simbolista, entre la plenitud de la vida i del cant que n'era conseqüència i, per altra part, l'acte voluntari d'acceptació i de tria de les paraules més adequades per a expressar-lo, és a dir, la seva pàl·lida i fragmentària realització en poema. Però hi ha també la transformació, gràcies a l'objectivitat i la claredat d'aquest, d'unes experiències personals en unes altres vàlides per a tothom i, per tant, es produeix una mena d'identificació de la poetessa amb la gent «de la meva terra, i més particularment amb les dones de la meva terra». D'aquí la seva gran ambició: que tothom «sentís que la meva experiència era seva, i que si jo li portava —i he de portar-li encara— un missatge, ell ja íntimament l'esperava».

Així, vida i poesia conflueixen en un mateix acte de creació que és a mig camí de la passivitat receptora i de la intervenció deliberada. Clementina Arderiu nasqué a Barcelona, l'any 1889, en el si d'una família d'argenters del carrer d'Avinyó que gaudia d'un gran prestigi dins el ram. De petita, aprengué l'ofici patern i fins treballà els metalls i les pedres precioses amb la mateixa delicadesa que, més tard, treballaria la paraula; paral·lelament, aprengué llengües, féu estudis de teoria i piano a l'Escola Municipal de Música i, en hores més o menys escadusseres, llegí tots els llibres que podia abastar i escriví poemes on abocava les seves inquietuds adolescents. El 1911, publicà el seu primer escrit i, el 1913, ja figurava en una nòmina de poetes en exercici: *l'Antologia de poetes catalans d'avui*, de l'Avenç. En l'endemig, havia conegut Carles Riba en uns Jocs Florals de barriada i aquesta coneixença havia d'esdevenir decisiva. En primer lloc, perquè Riba orientà la seva incipient dedicació literària, tot deixant-li llibres, corregint-li originals i posant-la en relació amb la joventut lletraferida de l'època, Carner al davant; després, perquè tots dos s'enamoraren i, malgrat l'oposició de la família d'ella, es casaren el 6 de maig de 1916.

Des d'aleshores, la seva vida estigué estretament lligada amb la de Riba formant una unitat que, en certs aspectes, podria fer pensar en la d'una Elisabeth Barrett i Robert Browning o la d'una Zenobia Camprubí i Juan Ramón Jiménez. La seva participació en aquesta unitat, però, és més aviat complexa i tal vegada caldria examinar-la amb un cert detall. D'entrada, es produeix una donació que compromet, alhora, la dona i la poetessa. «Jo faig els versos per virtut», diu, «d'aquell més dolç per mi que l'aire; / que amb ell mos versos he viscut / i me'ls coneix caire per caire». Ella, en efecte, fa els versos «per l'amat», que sap entendre'ls, estimar-los i fins pagar-los amb escreix, i «per l'espòs», que els acull «com la fillada / que fos sortida del meu cos», però també els fa per al mestre:

«jo per al mestre ara els faria, / que quan tenia alguna por, / Fes versos —diu— amiga mia, / que cada dia els fas millor». Amant, muller i deixeble, viu una completa identificació amb Carles Riba: «A l'amat he donades / totes les claus; / jo tinc totes les seves, / i fem les paus.» Els moviments de joia solen sovintejar i, aleshores, ella exclama: «canto pel goig que em fa cantar / i perquè em prengui qui em voldria; / canto perquè no puc servir / tanta joia a casa mia»; aquests moments, però, alternen amb d'altres de més eixuts on la companyia sembla ésser feta de dues soledats juxtaposades. «Caminem acostats / com soldats; / i he parlat de companyia / quan més sola que mai em sentia.» I l'estrofa, repetida al final del poema, varia lleugerament, i simptomàticament, al darrer vers: «quan més i més que mai la defugia». Joia i defallences a part, hi ha en les seves relacions amb Riba «una cambra / al fons del fons / on entrar no podríem / ni breus segons». Ni que la donació sigui completa, sola d'amor o barrejada amb l'admiració, l'home i la dona topen en la conquesta de l'un per l'altre amb aquestes zones obscures d'incomunicació que cal acceptar. «Que ell es dugui els seus comptes», exclama, «com me'ls duc jo»!

La vida de Clementina, exclosa aquesta cambra secreta, ha estat la mateixa de Riba. Així, intervingué amb ell a les tertúlies i, més en general, a la vida literària bullent dels anys de pre-guerra; visità o residí un temps a Itàlia, França, Alemanya, Grècia... Entre 1921 i 1928, tingué quatre fills i, entre 1916 i 1936, publicà tres llibres que la situaren en un dels llocs més vistents de la poesia moderna. Durant la guerra civil, tant ella com Riba mantingueren una posició ben neta i tots dos continuaren escrivint i publicant. El 1938, obtingué el Premi Joaquim Folguera amb un nou llibre, *Sempre i ara*, que no pogué veure la llum fins vuit anys després i, el 1939, travessà la frontera camí de l'exili amb la seva família, Josep Pous i Pagès i Antonio Machado i la seva mare. Des

d'aleshores fins al 1943, visqué a França. De primer, residí a Avinyó, Bierville i l'Isle Adam i, per fugir de l'ocupació alemanya, es traslladà a Bordeus i, més tard, a Montpeller a través d'un èxode dramàtic. Tornats a Barcelona, Clementina passà uns anys difícils fins que, a poc a poc, ella i Riba aconseguiren d'estabilitzar l'economia familiar i les coses prengueren de nou un cert aire de normalitat. Tornà a participar en la vida literària barcelonina, que s'obria amb lentitud de les ombres més espesses cap a una certa llum d'esperança i que tenia un dels seus centres més vius al despatx de casa seva; assistí als congressos de poesia de Segòvia, Salamanca i Santiago; féu el 1955 dos llargs viatges per l'Alemanya Federal i la Gran Bretanya; intervingué el 1959 en unes converses sobre poesia celebrades a Formentor. El 1958, havia obtingut amb *Es a dir* el Premi Óssa Menor i, el 1960, obtingué amb el mateix llibre la Lletra d'Or. En l'endemig, havia mort Carles Riba. El cop fou tan brutal que, d'entrada, es retirà de tota activitat pública per refugiar-se en el castell del seu dolor. De mica en mica, però, reeixí a transformar l'obsessió del buit que l'envoltava en un record obert a tots els racons de la seva vida i, recuperant així l'equilibri, tornà a escriure. I ens dóna, a 80 anys, un nou llibre, *L'esperança, encara*, tan fresc i entranyable com els anteriors.

* *

D'aquesta aventura, tan típica d'una dona que ha format part d'un grup social i d'una època determinada, Clementina n'ha fet una poesia lluminosa i delicada a mig camí de la realitat i la idealització. «¡En sus versos nos ha dicho de tan justas cosas!», digué Vicente Aleixandre. «Como podría hacerlo en una conversación y a través de la vida. Los actos más normales han trascendido en ella hacia la asunción inesperada e iluminativa, o se han rozado de los graves

pensamientos, con asociación repentina, en bruscas síntesis reveladoras de la raíz, en el pétalo.» En efecte, Clementina, a través d'unes operacions de síntesi que voregen l'esquematisme, ens ha donat en paraules alades i màgiques els records de les seves lectures i dels seus viatges, els arbres i els objectes que poblaven les seves preferències, el vent que tot s'ho enduu o la mort que arriba «callada, insensible», alguns dels episodis més significatius de la tempestuosa història contemporània, des de la mort de personatges públics com Enric Prat de la Riba fins a la guerra civil, l'exili, o les mutacions ideològiques i estructurals de l'Església en temps de Joan XXIII. I, sobretot, ens ha donat, com Rosalia de Castro o Elisabeth Barrett, la seva intimitat d'amant, de muller, de mare, de vídua i d'àvia. A vegades, aquesta intimitat no ha passat d'un pla netament anecdòtic; d'altres, però, ens ha deixat entreveure algunes de les seves cambres més secretes. En qualsevol cas, «l'ardència i la impulsivitat del més pur lirisme», escriu Alexandre Plana, «no segueix per una canal d'enyoradisses lamentacions, la sinceritat de les quals sia coberta per un imitat artifici de metàfores, sinó que hi és expressada la plenitud interior de l'esperit amb paraules fermes com les ratlles en el marbre». Ja hem tingut ocasió de veure com canta alguns dels clarobscurs de les seves relacions amb Riba. D'altres vegades, canta la naixença o la mort d'un fill o, sobretot, canta les angoixes provocades per un món que li és hostil: «I entorn només malvestats: / l'home per l'home una fera.» Aquestes angoixes, tot just insinuades a través de la joia esclatant dels dos primers llibres, apareixen dramàticament en *Cant i paraules* i s'amplien amb continguts històrics en *Sempre i ara*. En «Coses fosques», per exemple, canta una mena de terror còsmic:

Ve com una ombra,
treu el cap i sotja.
Dintre meu quin renou de pensament!

Ve acompanyada d'altres cares fosques,
vestida bèllicament.

En els «Sentiments» de la guerra i de l'exili recull
les llargues hores de desassossec i de basarda que viu
a Barcelona o, més tard, en el difícil refugi francès:

Només l'ombra que no em deixa
dintre els ulls;
em debato amb mi mateixa
i em faig mal.

No m'esgarrija
la Mort a penes:
viure m'espanta.

Metafísica o històrica, l'angoixa no abandona la
poetessa quan torna a Barcelona i, el 1945, escriu un
dels seus poemes més punyents:

Parlo només,
indiferent, de cara al mur.
D'esvalotades esperances
orfe. Darrera meu, amb urc,
el desencís tanca la porta.

Tanmateix, hi ha sempre, al costat d'aquesta an-
goixa o del dolor, una secreta força moral que l'ajuda
a no perdre l'equilibri de la mateixa manera que, al
costat de la joia, hi ha el pressentiment del dolor i
fins de la mort que la tenyeix d'una suau melangia.
Car Clementina, mai deslligada de la terra i dels seus
canvis, és una dona i, per tant, una escriptora que sap
fondre joia i dolor en una unitat vital acceptada sen-
se revoltes ni resignacions. «He estat i sóc encara»,
diu a la ratlla dels 80 anys, «dona que viu a ple sol».
La força de la seva elegia «esclata en la serenitat i el
repòs», escriu Joaquim Folguera. «Purifica el plany

amb una superació del plany per l'amor. Atempere l'expressió amorosa amb una contenció perfecta.» I afegeix: «l'equilibri mental de la poesia de Clementina Arderiu és simplement instint, és un do. Es mouen les passions sense violència com els múscles d'un home fort que camina». «Quatre», un dels seus poemes més significatius, ens explica com l'assalta l'angoixa —una angoixa metafísica:

Profunditat de pensament:
angoixa.
Món abrandat, mortal!

Demà la casa serà coixa
de mi. I l'ànima?
Immortal?

L'amor, però, reïx a salvar-la: «extremarem d'amor el joc. / Esposa / fèrtil d'enginy gosat / seré...», «reconcilies mon instint, / revolta, / amb la raó que escau, / i mare sóc de cop i volta». I acaba:

Secularment dona i destí
caminen;
les Parques van filant.
Un lloc al món, el meu, i finen
retrets. Els somnis no
valen tant.

«Després», la darrera secció de *L'esperança*, encara, descriu el buit físic i moral deixat per la mort de Carles Riba. Clementina, en els instants de joia i exaltació, havia temut mig per joc la mort de l'amat: «jo us sabés mort, la recordança vostra / viuria en mi...», «saber-vos mort, més que infidel, voldria», «¿si l'amat, el company que jo triava, / per la mort em jaquia sens remei?»... La mort, però, arribà un dia amb tota la seva càrrega de dramatisme:

La mort m'ha fet com un eixut,
per sempre.
Ja no hi ha ocells, no hi ha cap flor
que es gronxi:
d'aquest ermot van aflorant
les pedres.

D'aquesta solitud i desolació, més punyent que no era l'angoixa metafísica de «Quatre», Clementina aconseguí de treure'n un equilibri i una esperança a través, aquest cop, dels records de l'adolescència o de la maduresa i, sobretot, d'una mena de distanciament quasi crític que tornà tot el sentit a les coses de cada dia:

En la meva donzellesa
ja et portava dins el pit,
Esperança, Confiança,
moviment de l'esperit.

* *

Aquesta llarga confessió, Clementina no ens l'ha donada en brut sinó reelaborada en unes formes meitat intuïtives meitat intel·lectuals. Ja hem vist que es declarava, a la vegada, amant i deixeble de Carles Riba; després de la mort d'aquest, busca en d'altres autors el guia segur que l'encamini: «Josep Carner, Blai, Rosselló, / Salvador Espriu per valedor...» Ella ha estat, de sempre, una bona lectora i fins ha trobat en la lectura l'estímul concret que desencadenava el moviment creador. «Poeta, sovintejo els teus recers / per si quelcom de tu se m'encomana, / i els mots, abans que el llibre jo tanqués, / ja em dansen a l'entorn una sardana...» La lectura, però, no li dóna tota la mesura de la vida i, així, ha de contrastar l'una amb l'altra per tal de fer-se un coneixement de les coses que sigui viable. «Jo llegia, jo llegia», diu en un dels seus primers poemes, «—que dolça cosa és llegir— / jo llegia en llengua estrangera / —només en capia un bri—». En efec-

te: les paraules llibresques parlaven d'unes realitats —muntanyes, rius, mars, arbres...— que li eren desconegudes, ciutadana i encara infant, i només quan el seu pare la dugué al camp i pogué contemplar tota la riquesa del seu panorama trobà un sentit per a cada una d'elles. «I aquelles coses dels llibres / que no podia capir, / ara m'eren totes clares.» Així, amb el guiatge directe i amb l'estímul contrastat de la lectura, es féu ben aviat una idea clara i personal del poema que, amb els anys, amplià i aprofundí.

Els dos primers llibres, escrits i publicats entre 1913 i 1920, recullen algunes de les actituds i tècniques més típiques d'un moviment, el noucentista, que aleshores acaparava la devoció dels joves i les crítiques airades dels vells. Realisme lleument idealitzat, intel·lectualisme cosmopolita, harmonia de proporcions, contenció dels sentiments, insinuacions a mitja veu, visió si és no és elegíaca, cançó dringant que neix de contraris que no comporten mai oposicions radicals... Del Noucentisme, Clementina trià amb preferència un autor, Josep Carner, i una forma, la cançó, als quals fou sempre fidel. En un poema de maduresa, en efecte, confessa que «érem les donzelles / del milnoucents-deu / tan enamorades / d'una sola veu!», «un altar li fèiem, / a Josep Carner». I afegeix:

Ara les donzelles
àvies han tornat
i encara es perfumen,
com si fos pecat,
d'aquella alenada
d'amor tan florit.

En d'altres, confessa que «de no cantar / jo m'entristiria: / per mi és el cant / tal com el pa / de cada dia». Jove com era, però, Clementina contribuï amb López-Picó i amb la gent de la seva edat, entre d'altres Riba i Folguera, a la transformació dels planteigs netament noucentistes en uns altres de més ambició intel·lectual

i, així, incorporà alguna inquietud de procedència simbolista o bé utilitzà, com en «Retorn», el tipus d'imatge narrativa ideada pels trobadors i actualitzada, a través d'Ausiàs March, pel Riba de les primeres *Estances*. La doble vinculació no li féu renunciar a cap de les troballes del patrimoni indígena culte ni del popular, sobretot, de Verdaguer i Maragall. I, en canvi, li permeté de recollir, a partir de la dècada dels 20, algunes de les experiències d'Avantguarda —crispació revolcada de certs poemes d'inspiració metafísica— o neo-populars —més pròximes a les d'un Rosselló-Pòrcel que a les d'un Garcés—. La seva poesia, ben fosos tots aquests ingredients, s'ofereix, rotunda i personal, en *Cant i paraules* i s'aprofundeix, segura, en els llibres posteriors.

Clementina, tant en els seus primers tempteigs com en els instants de plenitud, poleix i essencialitza els materials de què disposa fins a la insinuació o l'esquematisme. Fa una tria conscienciosa de les paraules, cultes o saborosament col·loquials, per raons de sentit i, sobretot, de sonoritat; les lliga a través d'una sintaxi senzilla i les organitza en unes estructures que, si en aparença són anàrquiques, obeeixen a unes lleis internes que es creen elles mateixes. A vegades, les estructures corresponen als esquemes establerts per la preceptiva clàssica; d'altres són el·líptiques i desconcertants; mai, però, prescindeixen del suport de la rima, sigui consonant o assonant. Amb aquestes operacions, cada cop més matisades i complexes, elabora tres menes d'estil ben definides. Una de dominant, la de cançó, que oscilla entre la popular tradicional i la més culta del Noucentisme o de l'Avantguarda però que, en els moments més reeixits, és d'una rara originalitat. Una segona, de to sovint elegíac, que tendeix cap a un cert desplegament descriptiu i una darrera, sincopada i nerviosa, que quasi arriba a la insolència:

¿Si calia no calia?

—Poesia.

¿Lligada per lleis ignotes?
—Ganyotes.

* *

«Here a mist, and there a mist», digué la solitària d'Amherst, Emily Dickinson; «afterwards - Day!». La vida, la nostra vida i la dels altres, està voltada de boires però hi ha una secreta saviesa no sé si femenina que consisteix en saber descobrir, entre la negror, el Dia, la Llum, l'Esperança. La grandesa de Clementina Arderiu procedeix d'un equilibri moral que li permet, alhora, de conèixer el seu destí, d'acceptar el lloc que li pertoca damunt la terra i, sobretot, de no deixar-se guanyar per cap mistificació que li proposi el desencís o el somni. Clementina és una poetessa que viu de la realitat i que fa, d'aquesta realitat, un cant d'esperança. «Tota la poesia de Clementina Arderiu», escriu Joan Fuster, «en el que té de radical, d'arrel viva, se'ns ha mostrat sempre regida per l'esperança: sentida i gaudida, o, algun cop, només demanada —esperança al cap i a la fi». Esperança, i també cant. La realitat, a través de l'esperança, se li converteix en un cant que, només d'una manera dèbil i fragmentària, pot transformar en uns poemes esquemàtics i musicals que són, a la vegada, profunds i senzills i que posen en joc bona part de les inquietuds de la gran tradició lírica que desembocà en el Simbolisme.

JOAQUIM MOLAS

Bibliografia essencial

- Alexandre PLANA, *Antologia de poetes catalans moderns*, Barcelona 1914, pàgs. 303-308.
- Josep CARNER, *Jardí de pulcritud*, «La Veu de Catalunya», 16-VIII-1916.
- Joaquim FOLGUERA, *Les noves valors de la poesia catalana*, Barcelona 1919, pàgs. 99-103.
- Josep CARNER, *La dolça consirosa*, «La Veu de Catalunya», 18-V-1921.
- Josep M. CAPDEVILA, «Clementina Arderiu», dins *Poetes i crítics*, Barcelona 1925, pàgs. 189-190.
- Jaume BOFILL I FERRO, *El darrer llibre de Clementina Arderiu*, «Revista de Catalunya», núm. 82 (1938), 111-116.
- Joan TRIADÚ, *Antologia de la poesia catalana (1900-1950)*, Barcelona 1951, pàgs. 226-227 i 229-232.
- Joan TEIXIDOR, «Clementina Arderiu», dins *Entre les lletres i les arts*, Barcelona 1957, pàgs. 74-78.
- Salvador ESPRIU, «La poesia de Clementina Arderiu», dins *Evocació de Rosselló-Pòrcel i altres notes*, Barcelona 1957, pàgs. 51-54.
- Vicente ALEIXANDRE, «Clementina Arderiu, de cerca», dins *Los encuentros*, Madrid 1958, pàgs. 99-105.
- Albert MANENT, *Carles Riba*, Barcelona 1963, *passim*.
- Josep M. CASTELLET - Joaquim MOLAS, *Poesia catalana del segle XX*, Barcelona 1963, *passim*.

L'ESPERANÇA ENCARA

Poesia

I. Pelegrina vinc...

1911

Quando tu sei nel tuo
cuore,
non per d'ora e di lì
di più,
ma per d'ora e di lì
di più.

Il tuo cuore è un
cuore,
che per d'ora e di lì
di più,
ma per d'ora e di lì
di più.

1912

(A tua casa, o a tua casa)

MALALTA...

Malalta m'ha dit la gent,
malalta:
no per l'aire ni el color
de galta,
sinó pel meu vers llanguent.

Si mai em sabeu absent,
malalta
bé podrà dir-me la gent,
que ja un mal d'enyorament,
en pensar-hi, lentament
m'assalta.

1920

(A punt de marxar cap a Itàlia)

CANÇÓ DEL POTSER

Potser encara jugues,
Maria Teresa,
com ahir,

potser no t'adones
d'aquesta feresa
del camí,

ni que ja tens l'aire
—bella rosa encesa—
femení.

Potser d'altres coses
ja sents l'escomesa;
Maria Teresa.

Potser sí!

1936

CANÇÓ DE VETLLA

Si pel foc asclaven llenya,
 Montserrat,
asclin bocins del meu cor:
fes-ne flames perseguides
d'aires vans i sense nom,
 Montserrat!,
que mentre pugui invocar-te,
l'incendi em cremi la son;
amb la teva anomenada,
 Montserrat,
i la perla rara al front,
la perla bruna, la Verge,
l'agulla del nostre món,
 Montserrat!

1946

NÚRIA

Matinet matí,
del llit em llevava.
Sóc a Núria i veig
com la vall és alta;
la llum no és igual
que a la terra plana,
les flors no conec
i el cel és més aire.
Em colpeixo el pit
d'ésser ciutadana:
matinet matí
com em sento estranya!

Pelegrina vinc
—prou me'n recordava—;
amb el front he fet
reverència magna.
La Verge somriu
i em retrobo a casa.

1950

A UNA NOVA ROSA

Perdona'm, no goso esbullar,
si et feia un adéu amb la mà,
oh rosa, la calma de l'aire.

Perdona'm, si no et conec gaire:
passem tan distrets i només
ens plauen els nostres vergers!

Potser temorega sents nosa
d'haver-te desclòs en secret
però, bella flor, ets la rosa.

1951

LA MEVA CAMBRA A CADAQUÉS

M'han fet ara marinera
i tinc casa i tinc llagut;
Cap de Creus és a la vora
—ahir no, hi vaig avui.
Marinera gent em volta;
Cadaqués m'ha pres el cor,
perquè la meva caseta
és gentil com un ex-vot.

M'hi portaren una imatge
amb la cara fina i greu;
entre el meu son i el meu dia
la cambra fa resplendent.
¿Quina angoixa em pot estrènyer
si la Verge em fa costat?
Tinc Montserrat amb l'aurora
pel balcó que dóna al mar.

1956

A JOSEP CARNER

En el seu 75 aniversari

Èrem les donzelles
del milnoucentsdeu
tan enamorades
d'una sola veu!
El més alt poeta,
Barcelona el té!
Un altar li fèiem,
a Josep Carner.
Ara les donzelles
àvies han tornat
i encara es perfumen,
com si fos pecat,
d'aquella alenada
d'amor tan florit.
Joventut li presten
al poeta ardit
mentre que ell, perfecte,
tan com és llunyà
sap encara somriure
i besar la mà.

1959

ALS MUNTANYENCS CAIGUTS

*Mare de Déu mostreu-me l'escala
que puja hom hon delit no's eguala;
Mare de Déu tu est aquella escala
ab què'l peccant lo paradís scala.*

AUSIÀS MARCH

L'alegria dels cims us fa d'esquer,
el goig de la muntanya us embriaga:
cos a cos, confiats, més que en la бага
forta de corda, del castell roquer
abraceu, rossolant, mil falles i
sentiu la vida estàtica a la cara.
Però ve, que un Voler la cursa us para;
desventuradament heu de morir!

La Ventura, la d'Ell, us va acollir.

1962

**GOIGS EN LLOANÇA DEL GLORIOS CAVALLER
SANT JORDI**

«Sant Jordi amb l'espasa blanca
esparpilla el nostre enyor!»

Sant Jordi! Sant Jordi! deia
dels almogàvers el crit.
En les batalles se us veia
paladí com mai ardit.
Sarraïns que us feien nosa
combatíeu amb furor.

«Sant Jordi amb l'espasa blanca
esparpilla el nostre enyor!»

Oi més la fera colpíeu
—ai, princesa d'Orient!—
Ara, oh màrtir, escollíeu
nostra terra, nostra gent.
Qui no ens vol cap bé, no gosa
lluitar amb ell pel seu fulgor!

«Sant Jordi amb l'espasa blanca
esparpilla el nostre enyor!»

Caigué Jordi en la tortura
pel malvat rei Dacià.
Mes de tot martiri sura
fins que Déu el va cridar.
Si ja no temeu cap cosa
us farem un prec sonor.

«Sant Jordi amb l'espasa blanca
esparpilla el nostre enyor!»

L'any mil trenta-dos s'obria,
ple de glòria, i el més gran,
un temple a santa Maria:
l'altar de sant Jordi hi fan,
l'abat Oliva l'encensa
i Ripoll vos ret honor.

«Sant Jordi amb l'espasa blanca
esparpilla el nostre enyor!»

Catalunya la primera
us invoca piament.
I conforta que en l'espera
ens sigueu sempre amatent.
En la vostra fe reposa
tot el nostre humil candor.

«Sant Jordi amb l'espasa blanca
esparpilla el nostre enyor!»

Per l'abril que alegre arriba
vós veniu ben arçonat.
Cavaller amb bandera antiga
creu de sang en blanc combat.
Si ens porteu la bella rosa
bé ens deureu portar l'amor.

«Sant Jordi amb l'espasa blanca
esparpilla el nostre enyor!»

1964

AL BON PAPA JOAN XXIII

Volíeu «Pau a la terra»
Déu n'hi do!
I l'Esposa desguarníeu
d'enfarfecs.
Vestit nou calia dar-li
provident
i fer-la més «Mare i Mestre»
per a tots.

Obeeixen les paraules
a la veu,
són com una torrentada
quan us cal,
o silenci en vós s'enginya
com un fre.
L'amor de Déu i dels homes
vau tenir.

1964

II. Taula de Rei

Qualseu temps
la vida passada
est dalt
que avui és jo
a la gentada

Tot això que a la vida
per avui és jo
a la gentada
la vida passada
est dalt

Per avui és jo
la vida passada
est dalt
que avui és jo
a la gentada

Març 1972

Per a Miquel Àngel Lluís

I

Quina senyoria,
la taula parada
tot dia!
Quin amor tan gran
a la germania!

Tothom que s'hi acosta
pot ser-ne l'amic
i l'hoste
i haver de ses mans
la reial embosta.

Per amor donant-se,
de nostra misèria
no es cansa.
Pren la nostra fe
i si ens manca re
Ell ens ho avança.

Munic 1922
Per a Montserrat López-Batllo

II VE JESUS

Flor de sàlvia, farigola,
fulla polida del llorer,
perpetueu la vostra aroma
ompliu el Temple, que ja ve.

Es Ell, Jesús, el que volia
veure els infants a son redós,
quan la muntanya s'enflorava
i tot el món és ple d'olors.

De matinet, que el dia apunta
i tot és viu i colorit,
quietament Jesús davalla
damunt l'altar de cada pit.

1924

*Per a Jordi López-Batllo i
per a Neus Demestre Arderiu*

III *MENDICANT*

Senyor:
claredat aguda,
suavíssim blanc,
ala sostinguda,
deler franc,

mendiquem del vostre
immortal convit,
com tènue mostra
d'infinít.

1929

Per a Isabel Demestre Arderiu

IV

EUCARISTIA!

Per ella venia.

No per l'aigua i el sol
i els ocells i la flama,
ni les fruites de l'hort
que a l'abast ens posàveu;
sinó cosa millor,
tant més Vostra i més Santa:

EUCARISTIA!

per ella venia.

1932

Per a Eugènia Crexells

V

«Sota, sota cambra
brodada de seda.
De quina seda
¿blanca o vermella?»
Canta la nena
i veu Jesús.
Ai quin germà que ens donen
tan dolçament vingut!
Li farem companyia
per sempre amén, Jesús.

*Per a Roser Solanic (1934) i
per a Anna Maria i Núria Obiols (1940)*

VI

Cerquem debades
un record absent,
i d'ales d'àngel
l'esgarrifament.
L'infant el troba
i l'infant el sent.

Cuitem nosaltres
a ser amants per fe.
—L'infant pregunta,
sempre curt d'alè:
d'Eucaristia
ja no el sobta re.

1934

Per a Josep López-Batl·lori

VII

Fem una pausa en el camí
—la nina, el cant i el joc té espera—;
retira't cap a la vorera,
que ve Jesús i et vol servir.
Com una rosa matinera
dóna el perfum i el teu setí,
que quan Ell passi pugui dir:
«Serva tostemps la fe primera,
perquè no hi ha més cosa vera
sinó que el món és ple de Mi.»

1936

Per a Montserrat Solanic

VIII

Cinamom, olivera
del paradís,
que floreixes darrera
en els jardins:
si les roses t'envegen
—ets tota olor—
els ocells et festegen
a lluna i sol.
I les nenes petites,
quan ve Jesús,
a mirar les excites
per entre tu,
i esperancen trobar-hi,
amb pa i amb vi,
l'esclatant Santuari
del Paradís.

1936
*Per a Maria Rosa i
Ana Maria Seix*

IX

Si prenc amb mi
l'aire de dir
follies,
¿què no diré
—que poc en sé,
i em pesa—
d'aquest país
dolç i ombradís
de l'ànima,
i de l'enyor
d'aquesta Amor
primera?
Tot follejant
escolto el cant:
«Ventura,
tot delicat
assossegat
missatge!
Jesús serà
qui parlarà
donant-se.»

1944

Per a Carme Aramon

X
NOCES EUCARISTIQUES

Tot sia per Ell.
Ens dónes farina,
ens dónes vi vell
i l'or d'un anell
que el cor endevina!
Tot sia per Ell.
La fuga de l'aigua
devora el cancell...
La mà que donàvem
només és per Ell.

1953

Per a Jordi-Oriol López-Bonet

XI

¿No em diríeu, Mare pia,
per quin pont he de passar?
«Cap al Fill que jo seguia
—molta passa i molt callar—,
Ell que és Vida és també Via
de més dreta no n'hi ha:
per virtut d'Eucaristia,
l'Amorosa Companyia
tota sola es donarà.»

1955

Per a Roser Llovet i Olivella

XII
CARLES DIU:

Miro cap a la barca aparellada
i he sentit, ai Patró!, com m'heu cridat.
Beneïda la Vostra Voluntat.

Espero en Vós que em donareu la força
d'acceptar-me com sóc i com no sé,
i preparo el meu cor a tant de bé.

Recolliu-me, si caic, per la cintura:
navegar vol dir llum i vol dir fons;
aixequeu-me, Jesús, d'entre dos mons.

1955
Per a Carles Riba i Romeva

XIII
OFRENA

Ara sí que podré dir
—oh pròxima meravella!—:
«Senyor, us el torno a oferir,
l'hem polit com una estrella.
Que del ciri del bateig
en la llum petita i fina
ja el veia com ara el veig,
Senyor, que li sóc padrina:
com un flam del nostre enyor
i un tany en el tronc que ens lliga;
torneu-nos-el tot Amor,
fet tot ell Amor i Espiga.»

1956

Per a Pau Riba i Romeva

III. Después

ESPERA, ESPERA

En esta vida de tristeza y dolor
por siempre...
Yo no sé lo que es, yo no sé lo que
es el amor...
¿Dónde está, dónde está
el amor?
¿Dónde está el amor que
me da vida?
Deseo las palabras que me
dan vida,
pero no sé cómo decirlo
seguro.
Deseo la alegría, pero
sé que
está lejos.
Deseo la vida, pero sé
que está lejos.
Deseo la vida, pero sé
que está lejos.
Deseo la vida, pero sé
que está lejos.
Deseo la vida, pero sé
que está lejos.

ESPERA, ENCARA

La mort m'ha fet com un eixut,
per sempre.
Ja no hi ha ocells, no hi ha cap flor
que es gronxi:
d'aquest ermot van aflorant
les pedres.
I sento encara aquella veu
que em guia!,
tinc les paraules que escrigué
i em resten!,
però no trobo aquella mà
segura,
forta i benigna, purament
oferta.
Arravatada, no puc més,
em giro...
Angels de Déu puc albirar
que em miren,
pleguen les ales i amb els ulls
em diuen:
«Encara et manca més virtut,
espera.»

1962

INVOCACIÓ ALS POETES

Josep Carner, Blai, Rosselló,
Salvador Espriu per valedor,
potser algun altre...
doneu-me un toc en el meu vers,
poseu-hi foc i un dring divers
de com solia.

Darrerament, quan he cantat,
un vent molt àcid m'ha rondat
ben a la vora
i m'ha dreçat tot el cabell
mentre els meus ulls veien vermell:
la boca en cendra.

Ara no vull sinó fugir
que ja pressento aquell coixí
on he de seure'm!
Vull caminar, vull admirar,
que el món és ple i un Déu hi ha.
Que pugui valdre'm!

L'esquena dreta i tant-se-val:
vull la vellor passar per alt.
Tot el que em resta
ho posaré dins un farcell
petit; només el record d'ell
al bastó em pesi.

Ès folla, riu, dirà la gent.
I tu estaràs, Carles, content,
que així em volies.
Demano un toc, demano un dring,
només pensant en tu ja els tinc:
ja sóc una altra.

Taral·lejant i follejant
donaré encara més d'un cant
al sol i a l'alba.
El meu poeta m'ha valgut,
que no per sempre l'he perdut,
que el tinc a l'ànima.

1962

GLOSSA

*Percebo sentors de cala
—i m'acompanya un respir.
C.A.*

Ara ja no m'acompanya
i es fa més fonda la nit.
No percebo olors de cala,
que tinc els sentits poc fins.
Pel carrer de la Princesa,
—canyella, mesc i anís—
encara he sentit la flaire
que els meus quinze anys van collir.
Pel carrer de la Princesa,
el carrer dels meus sospirs.
Sota el braç llibres de música
i els quinze anys dringant-me dins.
Recordo una veu malsana
d'un home enamoradís;
coses que no entenc i em torben
segur que em devia dir.
La música me'n distreia
i el cor lleuger dintre el pit.
Ai, carrer de la Princesa
d'abans que jo entrés en mi!
La meva vida de dona
ara passa un dolor viu.

Aquelles sentors de cala
m'han remogut el desig
—per tres cops les percebia
entre passos i coixins.
Ara ja no m'acompanya
aquell respir beneït
que en els anys de maduresa
no m'havia mai fallit.
Si la nit es fa més fonda
i res no sura, ni tinc,
comptaré les hores tristes
d'aquest meu dormir tan prim.

1963

«BENEÏT OBRADOR...»

Beneït obrador
era allà on jo teixia:
fil anava i venia
es lligava i torcia.
Primavera i tardor
han passat tantes voltes!
Són les coses revoltes:
sense gra no hi ha mòltes.
No ho retrec, oh Senyor!
Ja ningú m'acompanya,
fins de mi sóc estrangera,
puc xiular com la canya
entre fulla i canó.
Sense qui em digui «vine»
no pot fer la padrina
ni teixits ni farina,
però puc sense por
arreglerar paraules
que s'ordenin en faules.
I en demano perdó.

1963

OLIVERES

I

Quantes d'oliveres
en ma vida hi ha!
Fou la més insigne
—cinamom et deien—
florida olivera
que vas perfumar
de les meves noces
el casal novell:
et recordo sempre
amb olor tan forta
que de tu, olivera,
fugia l'ocell.

II

Oliveres braves
penjant en un greny!
dels méus néts nodrisses
en l'àuria Mallorca.
Ets, vella olivera,
qui els dónes el seny?
De terra germana
em vénen allots;
comentem l'oliva
madura i eixida
de soques retortes
com vells galiots!

III

Avui tot em porta
a parlar divers.
La nit és tan buida
que a la llum de l'alba
acarrero els passos
—i potser algun vers—
cap a l'olivera
del jardí veí
que veig ran dels vidres
de la meva cambra.
Pàl·lida olivera
que em parles d'ahir!
mentre amor s'escapa
en reminiscències...

1965

ITACA

Faig un salt i em costa
recordar-vos, just,
tal com sou i éreu
en la nostra ruta.
Itaca! Oliveres
petites de fust,
però al cel alçàveu
com uns dits d'argent,
clares filigranes
que amb llurs de seda
—blanques oliveres—
percudia el vent.
I nosaltres fèiem,
camí esgarriat:
amunt, entre els arbres,
—asenets muntàvem—
branques d'olivera
m'han escabellat
que no és trobadissa
ni saps on s'escau
la Cova que cerques
de llinda abscondida...
fins que una olivera
t'atura en el cau.

Als ulls ens miràrem,
missatge de pau.

DELLOS

I el record encara
—tossut, insistent—
al camí m'atura;
m'envolta d'imatges
que obsedeixen folles
com un cop de vent.
L'olivar de Delfos
tinc davant dels ulls!
Magne oliveres
—com mai en veuria—
cap a mar davallen
assajant orgulls.
Cadascuna impera
en el seu replà,
l'aigua de Castàlia
les feia ufanoses:
Catedrals!, diria
jo —si en puc parlar.
Triomf de la terra
plena de saó!

Un sol cop us veia
mai us oblidava.

Tamborins i flautes
diuen la cançó.
De la vostra empenta,
de la vostra plata,
la tonada porta
tenaç lluïssor.

1968

COM...

regolfa calma en els carrers
quan ja han passat els baladrers,
la meva vida poc demana,
que el cor és buit i ja no mana.
Records sens força ni color
—oh panorama d'un Miró!—
com fils de ferro s'entrellacen,
volutes i ombres baixes passen...
Si només fossin un dibuix,
podria eixir d'aquest garbuix?
Assaborint la meva calma
m'abelliria d'una balma
on sola fos per la Virtut
d'un Nou Amor inconegut.

1966

AVIA

Barbes dels néts!
—disset, divuit—
quan no hi ha fets
encara d'home.
I aquells posats
habituals
d'avis tornats
de nou a casa.

Em donen fe.

Barbes dels néts!
—jo ploro i ric.
Ail! ja no ets
com sempre jove!
Com ha vingut
aquest trasbals?
No m'ha calgut
davallar gaire.

Sempre en la fe.

Dels néts la veu
em fa estremir,
que diu arreu:
«som la nissaga!»
Timbre i accent
ben catalans,
que no altrament.
Siguin ben homes!
En tinc la fe.

1966

L'ESPERANÇA, ENCARA

En la meva donzellesa
ja et portava dins el pit,
Esperança, Confiança,
moviment de l'esperit!
«Sempre invoca l'esperança»
—diu un crític— «i de què?»
Mai no m'he sentit ben sola
que Esperança vol dir Fe.
I la casa se'm fa ampla
quan aquest vent s'hi expandeix,
alades paraules sento
veig l'arbre que refloreix.
En la meva viduesa
no vull ombres al meu dol.
He estat i sóc encara
dona que viu a ple sol.
La nit es lliga amb el dia
i et sé tan sovint amb mi!
que volo, somnio i sento
com si encara fos ahir.
Si el meu Carles m'enamora
—oh Esperança!—
tu encara dius que sí.

Taules cronològiques

WILSON

VIDA

HISTÒRIA

POESIA

1889	Neix a Barcelona.		<i>Odi Barbare</i> , de G. Carducci. — <i>Cants íntims</i> , d'A. Mestres.
1890		Els grups obrers catalans, de tendència anarquista, inicien l'acció directa (data aprox.).	
1892		Inici de la crisi financera i política de l'Estat espanyol (esdevé decisiva l'any 95). — Bateu de Manresa.	
1894		Cas Dreyfus.	
1896		Procés de Montjuïc (final de l'anarquisme romàntic).	<i>Prosas profanas</i> , de Rubén Darío. — <i>Flors del Calvari</i> , de J. Verdaguer.
1898		Guerra contra els E. U. — Tractat de París (pèrdua de Cuba, Puerto Rico i Filipines).	<i>Poètics</i> , de S. Mallarmé (ed. definitiva).
1899			<i>The Wind among the Reeds</i> , de W. B. Yeats.
1900			<i>Visions i cants</i> , de J. Maragall.
1902		Majoria d'edat d'Alfons XIII.	
1906		Moviment de la Solidaritat Catalana.	<i>Horacianes</i> , de M. Costa i Llobera. — <i>Enllaç</i> , de J. Maragall. — <i>Els fruits saborosos</i> , de J. Carner.
1908			<i>La muntanya d'Ametistes</i> , de Guerau de Llostr.
1909		Setmana tràgica, a Barcelona.	F. T. Marinetti publica el primer manifest futurista. — <i>Cap al tard</i> , de J. Alcover.
1911	Publica el seu primer poema.		
1912	Concís Carles Riba, amb motiu d'uns Jocs Florals organitzats per l'«Agrupació Excursionista Déu i Pàtria».		<i>Campos de Castilla</i> , d'A. Machado. — <i>Amor, Senyor</i> , de J. M. López-Picó.

1913			<i>Alcoofs, d'Apollinaire. — Cinq grandes odes, de P. Claudel.</i>
1914		I Guerra mundial (fins al 1918). — Mancomunitat de Catalunya (E. Prat de la Riba, primer President).	<i>Gedichte, de G. Trakl. — La parola al vent, de J. Carner.</i>
1916	Es casa amb Carles Riba. — <i>Cançons i elegies.</i>		
1917		Revolució russa d'octubre. — Mort d'E. Prat de la Riba (J. Puig i Cadafalch, President). — Assemblea de parlamentària.	<i>Diario de un poeta recién casado, de J. R. Jiménez.</i>
1918			<i>Calligrammes, de G. Apollinaire.</i>
1919			<i>Estances, de C. Riba. — Poèmes en ondes hertziennes, de J. Salvat-Papasseit.</i>
1920	Resideix un temps a Itàlia. — <i>L'alta llibertat.</i>		
1921	Neix el seu primer fill (d'altres fills nascuts el 1923, 1926 i 1928).	Desastre d'Annual.	<i>Charmes, de P. Valéry.</i>
1922	Resideix a Alemanya.	Marxa de Benito Mussolini sobre Roma.	<i>The Waste Land, de T. S. Eliot. — Anabaze, de Saint-John Perse. — R. M. Rilke escriu Die Sonette an Orpheus. — Vint cançons, de T. Garcès.</i>
1923	T. Garcès publica una tria dels seus poemes dins la sèrie «Els Poetes d'Arn» (pròleg de J. M. Capdevila).	Dictadura del general Primo de Rivera (fins al 1930).	<i>El poema de la Rosa als llavis, de J. Salvat-Papasseit. — Cançons de rem i de vela, de J. M. de Sagarra.</i>
1924	Part d'aquest any i del següent, resideix a París.		<i>Manifeste du Surréalisme, d'A. Breton. — Nuevas canciones, d'A. Machado.</i>
1925		Supressió de la Mancomunitat de Catalunya.	<i>E. Pound comença a publicar els Cantos. — Ossi di seppia, d'E. Montale.</i>
1927	Viatge a Grècia.		<i>Gesammelte Gedichte, de Benn.</i>

1928			<i>Càntico</i> , de J. Guillén. — <i>Romancero gitano</i> , de F. García Lorca. — <i>Sàtiries</i> , de Guerau de Llost.
1929		Ensulsiada de la Borsa de Nova York. — Exposició Internacional de Barcelona.	<i>Sobre los ángeles</i> , de R. Alberti.
1931		Proclamació de la II República espanyola. — Generalitat de Catalunya (Francesc Macià, primer President).	<i>L'ombra</i> , de M. Manent.
1932			<i>Conquistador</i> , d'A. MacLeish. — <i>La Vie immédiate</i> , de P. Eluard.
1933		Accés al poder d'Adolf Hitler. — Mort de Francesc Macià (Lluís Companys, President).	<i>Sentiments del temps</i> , de G. Ungaretti.
1934		Revolució avortada a Catalunya i a Astúries.	
1936	Poemes (recull els dos llibres anteriors i <i>Cant i paraules</i>).	Guerra civil espanyola (fins al 1939).	
1937			<i>Cançilena</i> , de J.-S. Pons.
1938	<i>Sempre i ara</i> obté el Premi Joaquim Folguera (no és publicat fins al 1946).		<i>Imitació del foc</i> , de B. Rosselló-Porcel.
1939	Exili a França.	II Guerra mundial (fins al 1945).	
1941			<i>Nahí</i> , de J. Carner.
1942			<i>Les yeux d'Elisa</i> , de L. Aragon.
1943	Torna a Barcelona.		<i>Elegies de Bienville</i> , de C. Riba.
1944			<i>Four Quartets</i> , de T. S. Eliot. — <i>Sombra del paraíso</i> , de V. Alexandré.
1945		Bombes atòmiques sobre Hiroshima i Nagasaki.	
1946			<i>Cementiri de Sinera</i> , de S. Espriu.

1947		Referèndum i Llei de successió.	<i>Giorno dopo giorno</i> , de S. Quasimodo. — <i>Sol, i de dol</i> , de J. V. Foix. — <i>Poesies</i> , de M. Torres.
1948		Comença la guerra freda entre els blocs occidental i socialista. — Comença la descolonització d'Àsia i Àfrica.	
1949			
1950			<i>Paroles</i> , de J. Prévert.
1952	<i>Poesies completes</i> (pròleg de S. Espriu).	Guerra de Corea (fins al 1953).	<i>Salvatge cor</i> , de C. Riba.
1953		Acords militars i financers amb els E. U. — Concordat amb la Santa Seu. — Ingress a la UNESCO.	
1954		Guerra d'alliberació d'Algèria (fins al 1962).	<i>El príncep</i> , de J. Teixidor.
1955	Vintges per l'Alemanya Federal i Gran Bretanya.	Ingress a l'ONU.	<i>Canto general</i> , de P. Neruda (ed. Losada). — <i>Pido la paz y la palabra</i> , de B. de Otero.
1957		Llançament del primer sputnik.	
1958	<i>Es a dir</i> obté el Premi Ossa Menor (és publicat l'any següent, amb un pròleg de J. Fuster).		
1959	Mor Carles Riba.		
1960	Guanya la Lletre d'Or.		<i>Onze Nadals i un Cap d'Any</i> , de J. V. Foix. — <i>La pell de brau</i> , de S. Espriu.
1961	Apareix a Madrid una Antologia poètica, amb text català i traducció castellana de J. Corredor Matheoa.	Concili Vaticà II (fins al 1965). — Intervenció massiva nord-americana en la guerra del Vietnam.	<i>Vacances pagades</i> , de Pere Quart.
1966		Referèndum i Llei orgànica de l'Estat.	<i>Teoria dels cossos</i> , de G. Ferrater.
1968		Revolta de maig a París.	

Sumari

Pròleg	5
I. <i>Pelegrina vinc</i>	19
Malalta...	21
Cançó del potser	22
Cançó de vetlla.	23
Núria	24
A una nova rosa	25
La meva cambra a Cadaqués	26
A Josep Carner.	27
Als muntanyencs caiguts	28
Goigs en lloança del gloriós cavaller sant Jordi	29
Al bon papa Joan XXIII	31
II. <i>Taula de Rei</i>	33
I	35
II. Ve Jesús	36
III. Mendicant	37
IV	38
V.	39
VI	40
VII	41
VIII.	42
IX	43
X. Noces eucarístiques	44
XI	45
XII. Carles diu	46
XIII. Ofrena	47

III. <i>Després</i>	49
Espera, encara	51
Invocació als poetes	52
Glossa	54
«Beneït obrador...»	56
Oliveres	57
Ítaca	59
Delfos	60
Com...	61
Àvia.	62
L'esperança, encara.	63
Taules cronològiques	65

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001568717

Biblioteca
de Catalunya

Adq. D-IEC-BRA0

CB. 1001568717

Top. RIA-8

2359

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

«La meva vida de dona com les altres, com tantes altres —escrivia Clementina Arderiu l'any 1936—, ha cantat profundament, contínuament, i jo ara i adés he posat paraules a un fragment de la melodia que m'omplia... No goso dir que hagi estat als fragments més intensos; el que sé, és que si la meva part de paraula no iguala ben bé el cant que m'era donat, les he volgudes i les he cercades, amb tot, clares, justes i de tothom.» Aquestes paraules defineixen ben bé una concepció de la poesia a la qual Clementina Arderiu s'ha mantingut fidel en aquest últim recull. **L'esperança, encara** ens mostra una vegada més la delicadesa del seu lirisme, però hi ha també moments elegíacs d'una rara força, particularment en els poemes escrits després de la mort del seu espòs, Carles Riba.

